

תקופת הראשונים

תקופת הראשונים הייתה במחצית השנייה של ימי הביניים, היא הייתה אשכנז + ספרד.

אשכנז - כוללת את הארצות הבאות:

- אנגליה
- גרמניה
- צרפת

והן נשלטות ע"י נוצרים.

ספרד שמערב אירופה נשלטת בהתחלה ע"י הערבים ובהמשך בהדרגה נכבשת ע"י הנוצרים.

עם סיומה של תקופת – הגאונים החלו להתפתח בעולם – היהודי. מרכזי תורה חדשים בעיקר בספרד ואשכנז.

מרכזי התורה אלו היו מקבילים מבחינת זמנים ונמשכו עד לתקופת הגרושים. יהודי אשכנז גורשו מאנגליה, צרפת וגרמניה, ועברו לאט לאט לפולין (היהודים קראו לפולין = פה לין – נישן) שבמזרח אירופה.

יהודי ספרד גורשו כולם יחד בה' אלפים רנ"ו – 1492 ועברו לארצות הים התיכון: איטליה, טורקיה, א"י, מצרים.

תקופת הראשונים באשכנז מתחילה ברש"י. צאצאיו נקראים "בעלי התוספות" – והם נכדיו, ניניו, ותלמידי רש"י. במקביל לרש"י בספרד – היה הרי"ף – שהיה תלמיד של רבינו חננאל ורבינו ניסים (שהם היו גאונים בבל והתפזרו בתפוצות)

בספרד היו תלמידי חכמים נוספים: הרמב"ן, הרמב"ם, הרא"ש, בעל התורים.

המאפיין של תקופה זו: תקופת גלות. פיצול המרכזיים = העמקת הגלות

גדולי ישראל בתחילת תקופת הראשונים (סוף גאונים)
בתפוצות ישראל

השנים: דא' תש' – דא ת"ת

תפוצות – רבנים ראשונים	בבל – גאונים אחרונים
<p align="center">אשכנז:</p> <ul style="list-style-type: none"> • רבינו גרשון – מאור הגולה • (ואחריו) רש"י 	<p align="center">רב שרירא גאון</p>
<p align="center">קירואן (צפון אפריקה):</p> <ul style="list-style-type: none"> • רבי חושיאל (השבוי) • רבי חננאל (בנו) • רבי ניסים • (אחריהם) הרי"ף 	<p align="center">רב האי גאון</p>
<p align="center">מצרים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • רבי שמריהו (השבוי) 	
<p align="center">איטליה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • רבי נתן (בעל "ערוך") 	
<p align="center">ספרד:</p> <ul style="list-style-type: none"> • רבי משה (השבוי) • בנו ר' חנוך • רבי חסדאי אבן שפרוט • רבי מנחם בן סרוק • ר' דונט בן לברט • רבי שמואל הנגיד 	